

Behandling af tandskader efter ulykke

Du har været ude for en ulykke, hvor dine tænder er blevet beskadiget. Denne pjeces beskriver forskellige typer tandskader og behandlingen af dem. Vi fortæller dig, hvilken skade og behandling der gør sig gældende for dig. Du kan godt have flere typer tandskader samtidig.

SÅDAN FOREGÅR BEHANDLINGEN

Skade på mælketænderne

Når børn slår deres tænder, er det som regel fortænderne i overkæben samt tandkødet og læberne, der tager skade.

Vi tager et røntgenbillede af dine tænder for at vurdere skadens omfang, og for at se om de blivende tænder, som ligger inde i kæben bag ved mælketænderne, også er blevet beskadiget. Hvis den blivende tand har taget skade, kan det være nødvendigt at trække mælketanden ud for at sikre, at den blivende tand udvikler sig normalt.

Den hyppigste tandskade hos børn er tænder, som er slået løse. Hvis røntgenundersøgelsen af tænderne ikke viser skade på den blivende tand, skal de løse tænder blot have ro til vokse fast igen. Det tager cirka 3 uger for tænderne at vokse fast igen, og i de uger bør du kun spise blød mad. Det er også en god idé, at du bruger sut så lidt som muligt i perioden for at skåne tænderne.

Hvis mælketænderne er skubbet ind i kæben, vil de hos små børn vokse ud igen i løbet af 3-8 uger. I de uger bør du kun spise blød mad. Også i dette tilfælde er det en god idé, at du bruger sut så lidt som muligt. Der er en lille risiko for infektion ved de tænder, som er skubbet ind i kæben. Symptomerne på infektion er smerter, hævelse og rødme. Hvis du får disse symptomer, skal I kontakte skoletandlægen eller egen tandlæge hurtigst muligt.

Beskadigede mælketænder skal kontrolleres efter 1-2 måneder og igen 1 år efter ulykken for at forebygge skader på blivende tænder.

Brud på tandkronen

Kronen er den del af tanden, som er synlig i munden. Brud på tandkronen skal behandles, så du fremover kan bruge tanden uden gener.

Hvis du kun har beskadiget et lille hjørne af emaljen, er det som regel nok at slibe tanden glat. Hvis bruddet er mere omfattende, er det nødvendigt at beskytte tanden med en midlertidig belægning.

Undgå at bide med den skadede tand, så den midlertidige belægning ikke går i stykker. Hvis du mister den midlertidige belægning, skal du kontakte din tandlæge eller skoletandlægen.

Efter nogle måneder kan din egen tandlæge eller skoletandlægen bygge tanden op igen i plast eller med porcelænskroner.

Løs tand og eventuelt brud på tandroden

Hvis du har slået en tand løs, er der risiko for, at tandens nerve er beskadiget. For at beskytte tanden, mens den vokser fast igen, får du en plasticskinne på tænderne. Skinnen kan tages af efter 1-8 uger afhængig af skadens omfang. Hvis du har fået et brud på tandroden, skal du beholde skinnen på i 3 måneder. Skinnen skal tages af hos din egen tandlæge eller skoletandlægen. Tandlægen på hospitalet fortæller dig, hvor længe du skal bruge skinnen.

Hvis skinnen bliver løs, skal den sættes fast igen hos din egen tandlæge eller skoletandlægen.

I nogle tilfælde sætter vi ikke plasticskinne på løse tænder. I stedet skal du kun spise blød kost for at skåne tænderne, mens de heler. I så fald får du en kostvejledning med hjem.

En skade på tandroden kan medføre, at nerven i tanden dør. I disse tilfælde er det nødvendigt at fjerne

nerven og rodbehandle tanden. Dette skal ske hos din egen tandlæge.

NÅR DU KOMMER HJEM

Uanset hvilken type tandskade, du har, skal du følge vejledning i dette afsnit, når du kommer hjem.

Skyl ikke munden

Du må ikke skylle munden samme dag, som du har fået behandling, og slet ikke inden for de første 2 timer. Du må gerne drikke, helst kolde og lunkne drikke.

Hold munden ren

En ren mund hjælper til en hurtig heling og modvirker yderligere skader på tænderne. Følg disse trin:

- Børst tænder mindst 3 gange om dagen uden brug af tandpasta.
- Skyl derefter munden i 1 spiseskefuld klorhexidin mundskyllevæske 0,1 %
- Spis og drik ikke i den første time efter, du har skyllet munden. Så virker klorhexidinen bedst muligt.
- Hvis du har behov for at børste tænder med tandpasta, skal du gøre det minimum 1 time før, du skyller med klorhexidin. Ellers kan tandpastaen modvirke klorhexidinen virkning.
- Fortsæt med at skylle med klorhexidin i 1 uge.

Vær forsigtig, når du spiser

Du må spise normal kost, men du må ikke tygge og bide med den skadede tand. Heller ikke selvom du har fået plastskinne på. Hvis du har fået udleveret en kostvejledning, skal du følge den.

Meld skaden til forsikringen

Det er altid en god idé at melde tandskader til dit forsikringselskab, da mange ulykkesforsikringer dækker tandskader. Det gælder også skader på de blivende tænder, som opstår, når mælketænderne bliver beskadiget.

KONTROL

Du skal til kontrol hos din egen tandlæge eller skoletandlægen. Aftal med tandlægen, hvornår du skal komme til kontrol.

KONTAKT OG MERE VIDEN

Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte os. Vil du vide mere om tandskader, årsager og muligheder for behandling, kan du eventuelt søge på 'tandskade' på patienthåndbogen.dk.

Kontakt

Kæbekirurgisk Afdeling

Tlf. 97 66 27 95

Vi træffes bedst:

Mandag – fredag kl. 09.00 – 14.00

Sygeplejeske (telefonkonsultation)

Tlf. 97 66 28 01

Mandag – fredag 12.30 – 14.00